niedziela, 04.06.2023

Katechezy o Eucharystii - 4. Miejsca celebracji i akt pokuty

Katecheza 4: Miejsca celebracji i akt pokuty (19.Niedziela Zwykła, rok A, Mt 14, 22–33)

ks. Zbigniew Szlachetka

YouTube

Spotify

Z burzliwej dzisiejszej ewangelii płynie do nas bardzo istotne stwierdzenie samego Szymona Piotra: „Panie, jeśli to Ty jesteś, każ mi przyjść do siebie." Na tę propozycję Jezus odpowiada twierdząco, ale Piotr zdaje się do końca nie dorastać do tej sytuacji, bo z jednej strony jest gotowy uwierzyć, że na polecenie Jezusa da się chodzić po wodzie, ale to jego przekonanie jest na tyle chwiejne, że podmuch wiatru już je zburzy.

My zaś mamy razem szansę przezwyciężyć tę naszą chwiejność w przeżywaniu celebracji liturgii, a zwłaszcza liturgii mszalnej, aby w nas było mocne przekonanie, co do tego, że wiemy, co przeżywamy. Dlatego dzisiaj kolejna odsłona naszego duchowego przygotowania do roku jubileuszowego w postaci czwartej katechezy o Mszy św.

Miejsca celebracji liturgii:

Takim oczywistym pewnie dla wszystkich albo prawie wszystkich miejscem celebracji liturgii wydaje się być ołtarz, nazywany też dzisiaj stołem ołtarzowym. W odnowionej liturgii posoborowej przywrócono mu tę funkcję, że można go otoczyć ze wszystkich stron. Mogą się na nim lub obok niego znaleźć krzyż i świeczniki, ale zawsze z tym uwzględnieniem, aby uczestnikom liturgii nie przysłaniały samego ołtarza. To na nim skupia się nasza największa uwaga, bo to przecież tam dokonuje się przeistoczenie chleba i wina w ciało i krew Chrystusa. Jednak na tym nie koniec, bo przecież zaczynamy za każdym razem liturgię Mszy św. na miejscu przewodniczenia, czyli tzw. krześle celebransa, skąd ksiądz rozpoczyna i kończy liturgię. Jego usytuowanie zawsze powinno być w pobliżu ołtarza. Trzecim miejscem celebracji liturgii jest „stół Słowa" nazywany też amboną. Ma ona być stabilna, aby podkreślała, że w godny sposób jest z niej głoszone Słowo Boże. Wszystkie te trzy miejsca są usytuowane w prezbiterium, które jest zwieńczeniem nawy kościoła. Obok tych trzech miejsc sprawowania liturgii należy wymienić jeszcze dwa najczęściej sytuowane bardziej w nawie głównej lub poprzecznej kościoła. To chrzcielnica i konfesjonał. Obydwa miejsca są regularnie w naszych kościołach wykorzystywane, bo przecież przynajmniej część liturgii chrzcielnej toczy się z zasady w bliskości chrzcielnicy. Spowiedź zaś nawet jeśli nie jest celebrowana w osobnym pomieszczeniu, to zawsze z wykorzystaniem konfesjonału właśnie.

Tak więc chcąc ukazać pełny obraz miejsc przeznaczonych do celebrowania liturgii, trzeba mówić o pięciu różnych miejscach.

Dzisiejszą katechezę chcemy też skierować w kierunku aktu pokutnego usytuowanego na początku liturgii Mszy św. W celebracji Mszy św. przedsoborowej ten element skupiał uwagę dwóch osób – celebransa i ministranta asystującego. Po reformie liturgicznej jest jeden z początkowych elementów celebracji Mszy św. Jego ideą jest na początku tej najważniejszej celebracji przeproszenie Boga i bliźnich za popełnione przez nas grzechy, którymi ich obraziliśmy.

Najczęściej w tym używamy pierwszą formułę – spowiadam się Bogu wszechmogącemu …. Rzadziej stosujemy drugą formułę dialogowaną – Zmiłuj się nad nami Panie/bo zgrzeszyliśmy przeciwko Tobie. Okaż nam miłosierdzie swoje/i daj nam swoje zbawienie. Oprócz tego stosuje się **t**rzecią formułę – tzw. tropy, które są rozbudowaniem formuły: Panie zmiłuj się nad nami/Chryste zmiłuj się nad nami/Panie zmiłuj się nad nami. Z tą trzecią formułą wiąże się możliwość inwencji twórczej, że można obok wykorzystania zatwierdzonych w Mszale tych formuł tworzyć też swoje własne. Na koniec warto wspomnieć o czwartek formule nawiązującej po praktyki aspersji czyli nawiązania do chrztu św.

Wszystko to razem niech nam dopomaga coraz pewniej uczestniczyć aktywnie w liturgii, bez czekania na cudowną wdzięczność. Niech budzi w naszych serca postawę wdzięczności. Amen.